

ŽELVÍ ZPRAVODAJ

Červenec 2015



Zdravím Vás se zprávami o projektu na ochranu mořských želv v Indonésii, je léto a chtělo by se odpočívat, na ostrovech ale odpočinek v červenci nepřipadá v úvahu, každou noc na ostrovy přichází klást vejce i víc než 40 karet obrovských a ochranáři tak mají plné ruce práce. A nezhálela jsem, myslím, ani já v Čechách, i když musím přiznat, že už se těším zpět do Indonésie..odlétám 12.8 ☺

Konec června a skoro celý červenec se letos v Indonésii vyznačoval velkými bouřkami a obrovskými vlnami. „**Období vln**“, jak tomu ochranáři přezdívají, znepříjemnilo život nám i želvám. Na ostrov Mataha se 3 týdny kvůli vlnám nedostala loď se zásobami jídla. Neskutečně jsem se o ochranáře žijící na ostrově bála. Naštěstí vždycky vozíme zásob rezervu a čtyři větrem ošlehaní opálení svalnatí kluci si dokážou za všech okolností poradit, chytali ryby a krevety, moře ale ukázalo, že ono je tady pánem. Síla vln potrápila i želvy a to, co vlny provedly s ostrovy, které jsou osmým největším líhništěm karet obrovských na světě a kde už od roku 2008 místní ochranáři pod mezinárodní společností Turtle Foundation želvy chrání, se nenapraví jen tak mávnutím proutku..

Mořské želvy, plazi, co žijí na Zemi už více než 100 milionů let, pamatují dinosaury. Odjakživa každá samice snáší vejce tam, kde se před zhruba 20 lety sama narodila. Dnes jejich ostrovy pomalu téměř nepozorovaně mizí, může za to **eroze**. Hladina moří v důsledku globální klimatické změny stoupá a příliv každý den ukrajuje kousek z ostrova, který se dá obejít za půl hodiny. Po každé větší bouřce, kterých přibývá a během července jich bylo požehnaně, na pláži leží vyvrácené stromy, voda odplavila půdu z jejich kořenů, velikáni ztratili svou léty prověřenou stabilitu a teď brání samicím pohodlně překonat vzdálenost mezi místem, kde třpytící se vlnky neúnavně narážejí na bílý písek a místem na přechodu pláže a lesa, které je vhodné k naklazení snůšky.



ŽELVÍ ZPRAVODAJ

Červenec 2015



Taková je situace na ostrově Bilang-bilangan na severovýchodním Borneu. Moře je krásné i nebezpečné. Velké věci se nedějí jen někde daleko, jsou přímo tady, přichází plíživě a my se nedokážeme bránit - hladina stoupá a náš malý ostrov pod ní pomalu mizí, schod písku na vlnami ukrojené pláži samice překonávají jen s vypětím sil. Nedojde k tomu ani v letošním srpnu ani v září, kdy želv přichází na pláž i třicet za jedinou noc. Dokonce ani v příštím srpnu ani v září. I to bude ještě příliš brzo. Daleko na pólech ještě pořád zbývají nějaké ledovce, takže želvy si tohle léto ještě mohou v klidu klást svá vejce a dělat vše, jak jim instinkt radí, ale za pár let, za pár let možná připlují zpátky, vystrčí svou zvědavou hlavu nad hladinu, aby se nadechly, a zjistí, že ráj, kam se tak rády vraceli je pryč. Klimatická změna je problém ovlivňující obrovský komplex věcí. Nechci tady diskutovat, kdo za ni může či nemůže. Můj názor je, že určitou částí k ní člověk přispívá a že by bylo dobré se každý den zamýšlet, jak svůj díl odpovědnosti za tenhle problém snížit na minimum.

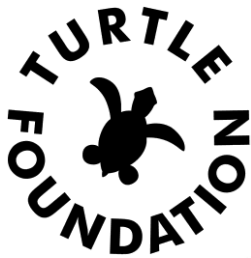


Velké problém jsou pro samice želv i **mořem vyplavené stromy**. Samice se snaží, krunýř drhne o kmen stromu. Už jen kousek, funí a pomalu se posouvá výš a výš. Konečně ji silné ploutve dostaly až na vrchol stromu. Vlastní

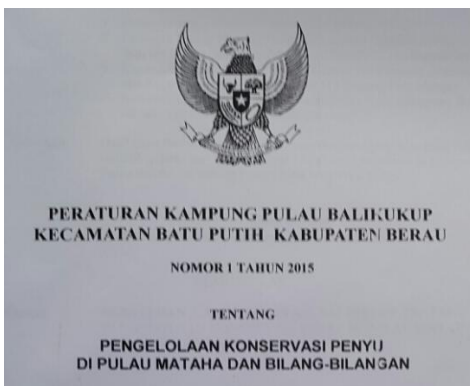


vahou se převážila dopředu a už je zase na písku, jakoby s úsměvem, ale zase o pár sil lehčí se posouvuje tvoříc své typické stopy blíže svému poslání naklást vejce, to je instinkt, který samice pohání vpřed, nedovolí jim odpočinek. Někdy ale samici už síly dojdou, zaklíní se mezi větvemi vyplaveného stromu a pomoci jí musí ochránáři.





Červenec byl v Indonésii také **měsíc Ramadán**. Velmi důležitý měsíc pro muslimy a těch je v Indonésii opravdu hodně – z 250 milionů obyvatel státu, 87% vyznává islám. Jsou to ale jiní muslimové, než nám prezentují média, indonéští muslimové jsou submisivní ve svých manželstvích, odevzdávají každý měsíc celou výplatu manželce a někteří chlapi přechodem do manželství přestali kouřit, protože jim jejich žena odmítla dát peníze na cigarety. Myslím si, že když někdo přijede k nám, má se přizpůsobit tomu, jak tady žijeme. Naopak když my vycestujeme někam ven, měli bychom si přečíst něco o místní kultuře a nedělat nic, co je v té zemi tabu. Během ramadánu muslimové drží zvláštní půst. Od úsvitu do západu slunce je zakázáno jíst, pít, kouřit a mít sexuální styk. Realita je taková, že když Indonésan nemůže jíst, pít a kouřit, nemůže ani pracovat a tak je během Ramadánu všude zavřeno, nic nefunguje normálně a kromě toho, že během dne nikde nekoupíte jídlo, nefunguje ani doprava a úřady. Pro náš projekt to znamená, že minimálně na část ramadánu a vždy na následné svátky neboli takzvaný Lebaran = *Eid al-Fitr*, který je pro muslimy stejně důležitý, jako pro nás Vánoce, mají ochránáři vyznávající islám dovolenou. Na 2 ostrovech, které chráníme, tedy většinu července byli 3 křesťané (Berly, Benny a Mus) a další čtyři, které se nám podařilo sehnat na výpomoc.



Jsem moc ráda, že všechnu práci kluci zvládli a teď už jsou na ostrovech zase v obvyklém složení. Vlastně nejen vše zvládli, byli velmi úspěšní, protože hned po svátcích 27.7, kdy úřady otevřely, se ochránářům **od vlády konečně podařilo získat dokumenty**, o kterých už jednáme několik měsíců. Tyhle smlouvy se starostou nejbližšího obydleného ostrova a s místní vládou znamenají, že **naše organizace Konservasi Biota Laut Berau získala povolení a potvrzení, že ostrovy Matahu a Bilang-bilangan budeme chránit minimálně v dalších 3 letech**. Jsme za tyhle smlouvy víc než vděční a i když získat je nebylo jednoduché, když jsem na nich viděla podpisy,

hodně jsem si oddechla. Díky těmto smlouvám se nám, věřím, konečně podaří získat peníze na vlastní loď a projekt na ochranu mořských želv se posune o velký skok dopředu.

Uzavřené smlouvy s vládou se ale nelíbí Ahangovi, původnímu vedoucímu indonéské ochránářské organizace, s kterým Turtle Foundation a všichni ochránáři z ostrovů ukončili spolupráci loni v květnu 2013 založením nové organizace Konservasi Biota Laut Berau. Je to už rok starý konflikt a on stále vystrkuje růžky a dělá si na ostrovy, projekt a hlavně na peníze z Evropy nárok. Doufám, že tohle už jsou poslední záchvěvy a vláda ho donutí, dát nám pokoj. Je to ale hodně nepříjemné. Držte nám palce, protože já a myslím, že i my všichni, jsme připravení bojovat proti zlodějům želvích vajec či lidem, co zabíjí želvy pro želvovinu, ale boj proti jiným neziskovkám, to mi přijde trapné a nesmírně únavné, vždyť bychom měli spolupracovat, aby se příroda dařila chránit a ne si házet klacky pod nohy.

V Indonésii má naše práce střídavé výsledky, něco se povede, něco jiného zase vypadá jako boj s větrnými mlýny. Je to těžké ale je potřeba každý den bojovat dál, protože krok za krokem se situace zlepšuje. Velkou motivací k téhle cestě na dlouhou trať mi je to, co všechno se děje a daří v Čechách.

V červenci jsme o želvách natáčeli pořad do rádia, měla jsem rozhovory do novin.. Některé výstupy spatří světlo světa až v dalších měsících, něco si už ale můžete přečíst teď. 25.7 vyšel v pražském i středočeském



ŽELVÍ ZPRAVODAJ Červenec 2015



vydání deníku **MF DNES** otevřený rozhovor o minulosti, práci v Indonésii i plánech do budoucna. Kdo jste si nestihli koupit noviny, pdf článků najdete na <http://www.morskezelvy.cz/event/zelvy-v-mf-dnes/>. Velkou podporu také cítím z **cestovní kanceláře China tours**, která nejen vydala výborný článek o přírodě Asie <https://www.chinatours.cz/clanky-tipy/cestovatelске-clanky/ochrana-zivotniho-prostredi-asie/>, ale chce spolupráci s naším projektem na ochranu mořských želv věnovat jeden odstavec v katalogu, který distribuuje v počtu 18 000 kusů. Děkuji moc, tohle je pro nás velká čest a cesta, jak se informace o tom, že na cestách není dobré jíst želví vejce a kupovat náramky z želvoviny, dostanou právě k těm lidem, kteří cestují. Veliká pomoc a mé obrovské poděkování patří i firmě **NIKON**. V teple, vlhku a slanu Indonésie se foťáky ničí nevídanou rychlostí, jsem proto moc vděčná, že nám firma NIKON věnovala pro projekt hned 3 podvodní fotoaparáty.

Děkujeme.



Moc zajímavé bylo i **promítání filmu Duchové moře, na které mě v rámci festivalu dokumentárních filmů o lidských právech Jeden svět** pozvali jako hosta do diskuse. Film je totiž o lidech kmene Bajau, my máme čtyři v našem týmu ochránářů. Jsou to lidé, kteří žijí v dřevěných domcích na kůlech, nebo přímo jen na lodi, i se ženou a dětmi, milují se a rodí na lodi, živí se jen tím, že rybaří, umí se výborně potápět, neví, kolik je hodin, ale ví přesně, kdy je příliv a odliv a kde je jaký korál, mělčina, orientují se, aniž by měli kompas. Rozhodně film doporučuji, více o něm najdete na <http://www.jedensvet.cz/pit/filmy-materialy/42>. Povedla se i **přednáška 18.7 v ZOO Hodonín** v rámci dne „Pod hladinou“ a velikou radost mi udělala **Nataša Velenská**, která mi do připravovaného vzdělávacího centra pro děti ve vesnici Lenggo, odkud odjíždíme na želví ostrovy, věnovala obrovskou plyšovou želvu.





ŽELVÍ ZPRAVODAJ

Červenec 2015



Velice důležité v červenci pro mě bylo i jednání s **Dr. Hiltrud Cordes, zastupitelkou mezinárodní organizace Turtle Foundation**, která náš projekt v Indonésii sponzoruje. Byla v Indonésii v červnu, jen pár dní potom, co jsem odjela a za mnou teď přijela své dojmy a podněty projednat na 3 dny do Prahy. Bylo to hodně náročné, diskutovali jsme každý den v kuse od 8h ráno do 23h a déle, ven jsme se dostaly jen při cestě na oběd či večeři.



Stálo to ale za to, uznala, že potřebujeme ještě 2 zaměstnance do projektu, dohodly jsme se dokonce na tom, že dobrovolníci, kteří budou chtít zůstat déle, nebudou muset platit veškeré své náklady. Líbil se jí i nápad na přestěhování kanceláře a vytvoření vzdělávacího centra ve vesnici Lenggo, odkud odjíždíme na ostrovy. Bavili jsme se i o dlouhodobých plánech na rozšíření ochrany želv na poslední 2 nechráněné ostrovy v oblasti Berau. Vymýšleli jsme také strukturu organizace a co v ní zlepšit, ale třeba i PR a vše, co je třeba k workshopům a vzdělávání ve školách..Bylo toho prostě hodně, ale musím říct, že jsem s ní probrala všechno, co jsem potřebovala a že jsem s výsledkem spokojená.

Jo a kdybyste neměli kam na výlet, stavte se v **ZOO Liberec**. Od zhruba 15.8 zahrada ve spolupráci s **CCBC (Czech Coalition of Biodiversity conservation)** pořádá až do 20.9 informační **výstavu fotografií** o mořských želvách.

Mějte se krásně, ať se Vám daří a pokud byste měli jakékoli otázky či návrhy k projektu, nebo si prostě chtěli popovídat, pište.. za chvíli odjíždím a v Indonésii mi Vaše reakce dělají vždycky velikou radost..

Hana Svobodová

www.morskezelvy.cz

<http://www.facebook.com/pages/morskezelvy.cz/607230715971714?ref=ts&fref=ts>



Ochranáři při práci – přemísťování želvích vajec do bezpečí, pálení mořem přineseného dřeva, rybaření